

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VIII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

12 листопада 2025 року

*м. Київ
КНУБА*

УДК 37.09

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 39 від 25 грудня 2025 року)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VIII Міжнародної конференції (12 листопада 2025 року). – Київ: Видавництво Ліра-К, 2026. – 836 с.

ISBN 978-617-520-492-4

У матеріалах VIII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

© КНУБА, 2026

3. OECD. Digitalisation for Recovery in Ukraine. OECD Policy Responses on the Impacts of the War in Ukraine. 2022. URL: <https://doi.org/10.1787/c5477864-en>

4. OECD. Enhancing Resilience by Boosting Digital Business Transformation in Ukraine. 2024. URL: <https://surl.li/lfegin>

5. Г.М. Рижакова, Ю.А. Чуприна. Формування будівельного кластеру у форматі державних інвестиційних цільових програм // Збірник наукових праць «Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин». – Вип. 40. – К.: КНУБА, 2019. – с. 19-24. <http://ways.knuba.edu.ua/issue/view/11913>

6. Руденко М.В., Калениченко Р.А., Капосльоз Г.В., Корчова Г.Л. Основи професійної освіти. Київ: ЦП Компрінг, 2018. 613 с.

УДК 159.923:614

Бочковська Тамара Костянтинівна,

здобувач вищої освіти академічної групи ПСМз-24-1

Державного податкового університету;

науковий керівник: Заушнікова Марина Юрївна,

кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Державного податкового університету

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ МЕДИЧНОГО ПЕРСОНАЛУ

Професійна спрямованість медичного персоналу визначає їхню готовність і мотивацію до виконання фахових обов'язків, рівень відповідальності та здатність до ефективної взаємодії з пацієнтами та колегами. Вона є комплексним утворенням, що включає інтерес до професії, ціннісно-мотиваційні орієнтації та особистісні якості, які забезпечують ефективність професійної діяльності. У сучасних умовах високих вимог до медичної сфери важливо вивчати психологічні особливості формування та розвитку професійної спрямованості медичного персоналу [1].

Професійна спрямованість виступає як інтегративна характеристика, що поєднує когнітивні, емоційні та мотиваційні компоненти. Когнітивний аспект включає знання про професію, усвідомлення обов'язків та особливостей діяльності, що дозволяє медичним працівникам адекватно оцінювати власні можливості та обирати ефективні стратегії поведінки у професійному середовищі [2].

Мотиваційна складова професійної спрямованості охоплює потреби, мотиви та цінності, що стимулюють професійну діяльність. Для медичного персоналу високий рівень внутрішньої мотивації, що базується на бажанні допомагати людям, підтримувати здоров'я пацієнтів та розвивати власну

компетентність, є ключовим фактором успішності та професійного самовдосконалення. Внутрішня мотивація забезпечує стійкість до стресових ситуацій та знижує ризик емоційного вигорання [3].

Емоційна регуляція є важливим психологічним компонентом професійної спрямованості медичних працівників. У процесі взаємодії з пацієнтами та колегами виникають емоційно насичені ситуації, що вимагають контролю власних почуттів і збереження професійної дистанції. Здатність ефективно регулювати емоції забезпечує якість медичної допомоги та сприяє підтриманню психологічного здоров'я персоналу [4].

Соціально-психологічні умови роботи медичного персоналу впливають на формування професійної спрямованості. Позитивний психологічний клімат у колективі, підтримка керівництва та взаєморозуміння серед співробітників сприяють підвищенню мотивації та професійної відданості. Соціальна підтримка виступає ресурсом для адаптації у складних умовах медичної практики та підвищує психологічне благополуччя персоналу [5].

Важливим аспектом є особистісна орієнтація та самосвідомість медичних працівників. Усвідомлення власних сильних та слабких сторін, реалістична оцінка професійних можливостей та здатність до саморефлексії дозволяють коригувати поведінку, приймати професійні рішення та розвивати компетентність. Високий рівень самосвідомості корелює з професійною відповідальністю та ефективністю роботи [6].

Когнітивна компетентність включає здатність до аналізу професійних ситуацій, прийняття рішень у складних умовах та пошуку оптимальних шляхів взаємодії з пацієнтами. Медичний персонал, який володіє високим рівнем професійних знань і вмінь, демонструє більшу впевненість у своїй діяльності та ефективність у вирішенні фахових завдань [7].

Мотиваційна стійкість та ціннісні орієнтації також є визначальними для професійної спрямованості. Працівники, які відчують сенс своєї роботи і бачать її значущість для пацієнтів та суспільства, проявляють високу залученість у професійну діяльність, демонструють готовність до постійного навчання та професійного розвитку [8].

Індивідуально-психологічні особливості, такі як рівень стресостійкості, емоційна стабільність, комунікативні здібності та здатність до саморегуляції, безпосередньо впливають на формування професійної спрямованості медичного персоналу. Їх розвиток забезпечує ефективність професійної діяльності, збереження психологічного благополуччя та запобігання емоційному вигоранню [9].

Отже, психологічні особливості професійної спрямованості медичного персоналу охоплюють інтеграцію когнітивних, мотиваційних, емоційних та соціально-психологічних компонентів. Розвиток цих складових забезпечує високу професійну компетентність, ефективність роботи та підтримку психологічного благополуччя. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розробку програм професійного розвитку та психопрофілактики емоційного вигорання серед медичних працівників.

Список використаних джерел

1. Калениченко, Р., Сілаєв, Ю., & Телебенєва, Є. (2024). Психологічний супровід професійного зростання майбутніх спеціалістів в кризових умовах. Вісник Національного університету оборони України, 81(5), 69–75. <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2024-81-5-69-75>.
2. Калениченко Р. А., Коханець А., Берташ М.. Професійний відбір та професійний добір у профорієнтаційній роботі // Вісник Національного університету оборони України. – № 5 (69). – 2022. – С. 47-57.
3. Moroz I.M., Kalenyuchenko R.A., Krasyl'nyk Yu.S. Psychological problems of conflict-free communication during the educational process in educational institutions. // Наукові перспективи. – 2025. – № 10(64). – С. 1252-1262.
4. Психологічні аспекти публічного управління: навч. посібник / Р. А. Калениченко, О. В. Остаповський, Є. О. Телебенєва; Київ: нац. ун-т буд-ва і архіт. – Київ: КНУБА, 2025. – 271 с. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/handle/123456789/14138>
5. Moroz I.M., Kalenyuchenko R.A., Krasyl'nyk Yu.S. Integration of contemporary trends in pedagogical education into the system of socio-psychological support for the professional growth of students / Перспективи та інновації науки. – 2025. – № 11(57). – С. 1608-1620. Режим доступу: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/32061/32010>.
6. Ю. С. Красильник, І. М. Мороз, Р. А. Калениченко. Психологічні умови формування творчої особистості здобувача вищої освіти / Наукові перспективи. Серія «Психологія» - Київ: Наукові перспективи, 2025. – Вип. № 11(65). – С. 2377 - 2391 Режим доступу: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/issue/view/422/525>.
7. РА Калениченко. Вдосконалення технологій соціально-психологічного супроводу навчально-виховного процесу у ВНЗ/Соціалізація студентської молоді в процесі професійної підготовки: 36. наук. праць/[Ківенко НВ, Богдановський ІВ, Пилипенко ОІ, Стасюк ВВ, Тарапатова НМ, Калениченко РА, Петухова Ю та інші]; за заг. ред. НВ Ківенко, РА Калениченко - Ірпіль: НУ ДПС, <http://surl.li/ptjiog>.
8. Калениченко Р.А., Льовкіна О.Г., Мустафаєв Г.Ю. Врахування сучасних тенденцій педагогічної освіти в соціально-психологічному супроводі професійного становлення майбутніх фахівців // Вісник НУОУ. Збірник наук. праць. – К.: НУОУ, 2019. – Вип. 1 (51). – С. 36–43. <http://surl.li/teknjdj>.
9. Volonterstvo v sotsialniy roboti [Volunteering in social work] / RA Kalenyuchenko - Kyiv: KyMU.[in Ukrainian], 2008. URL:https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0,5&cluster=11370328157729303266.

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
VIII Міжнародної конференції

(Київ, 12 листопада 2025 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*
Авторська редакція

Підписано до друку 05.01.2026. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 48,59. Обл.-вид. аркушів – 42,84.
Тираж 300.

Видавець і виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03115, м. Київ, вул. С. Чобану, 24
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net